

ANA ŠTURM

Vse najboljše, Ekran!

Revija Ekran v novo leto vstopa z obsežno številko, ki tradicionalno prinaša izbor najboljših filmov preteklega leta po izboru filmskih kritikov in kritičark, kuratorjev in režiserk. Raznolik nabor filmskih presežkov kljub številnim izzivom sodobnega časa priča o še enem izjemnem letu za sedmo umetnost. Največ glasov je prejel presenetljivi zmagovalec 74. Cannesa, film **Titan** (Titane, 2021). Preroški *tour de (brute) force* francoske režiserke Julie Ducournau krasi tudi tokratno naslovnico, o filmu pa si lahko v tej številki preberete izjemen prispevek Roberta Kureta z naslovom »Porodni krč in njegovo nasilje«.

Titanu z glasom manj z zadnjega sedeža rdečega saaba za ovratnik nežno diha poetična mojstrovina japonskega režiserja Ryūsukeja Hamaguchija **Drive My Car** (Doraibu mai kâ, 2021). Za Hamaguchija je bilo lansko leto zagotovo prelomno, saj se je s kar dvema izjemnima deloma – podpisuje se namreč še pod film **O naključju in domišljiji** (Guzen to sozo, 2021) – povzpel v sam vrh najbolj vznemirljivih sodobnih avtorjev. O njegovem ustvarjanju v pričujočem Ekranu piše Jernej Trebežnik. Lepo število glasov sta prejela tudi dva slovenska filma, **Prasica, slabšalni izraz za žensko** (2021) Tijane Zinajić in **Inventura** (2021) Darka Sinka, ki smo se jima podrobno posvetili v številki november/december.

Osrednji tematski blok, ki ga je zasnovala in uredila kolegica Petra Meterc, posvečamo pri nas še vedno zapostavljenim kinematografijam Bližnjega vzhoda in Severne Afrike. Nabor tekstov odstira in osvetljuje nekatere slepe pege in prinaša tudi dva zanimiva intervjuja. Tematski blok dopolnjuje *Slovar cineastov*, kjer se Stojan Pelko poglobi v opus Abbasa Kiarostamija, katerega retrospektivo smo si med oktobrom in decembrom lahko ogledali v Kinoteki.

Prva številka leta 2022 prinaša tudi novo rubriko *Pritisk daljinca*, k pisanju katere smo povabili mariborskega »televizijskega gledalca«, novinarja Jašo Lorenčiča. Kolumna je nastala z željo bolj redno, kritično in *adrenalinsko* pisati o televizijem programu ter o širšem fenomenu in pomenu tega medija danes. Ob nedavni cenzuri, o kateri smo lahko veliko

brali in poslušali, potem ko je Valentin Areh, v. d. direktorja TV Slovenija, zavrnil podpis podaljšanja pogodb vsem šestim kolumnistom in kolumnistkam oddaje Studio City, pa tudi ob pritiskih na oddajo Tarča, lahko rečemo samo, da gre pri naši novi rubriki za pravo odločitev. V volilnem letu nas vsekakor čaka dramatična sezona merjenja »pritiska daljinca«.

V teku leta 2022 nas bo spremljala še ena nova rubrika, ki smo jo poimenovali *Časovni stroj*. Ekran letos praznuje okroglih 60 let. Prva številka revije je v žepnem formatu velikosti 14 x 21 centimetrov izšla oktobra leta 1962. Črno-belo naslovnico krstnega Ekрана krasi podoba Milene Dravić iz filma Boštjana Hladnika **Peščeni grad** (1962). Kot v nekoliko daljši in podrobnejši zastavitvi rubrike zapiše Žiga Brdnic (s pomočjo katerega smo *Časovni stroj* tudi zasnovali), bomo v vsaki številki revije »ponovno objavili izvirno filmsko kritiko izbranega filma iz vsakega desetletja in ji dodali nov, svež pogled iz sedanjosti [...]«, obravnavane filme pa bomo prikazali tudi na platnu dvorane Silvana Furlana. Tako nas bo *Časovni stroj* popeljal skozi šest desetletij filmske zgodovine in zgodovine Ekрана.

60. obletnico bomo v teku leta obeležili tudi s številnimi dejavnostmi in dogodki. Med februarjem in aprilom lepo vabljeni na nov Ekranov filmsko-kritičski krožek *Do zadnje besede*, kjer se bomo v radovedni družbi preko podrobne analize izbranih filmskih del približje seznanili z raznoliki aspekti filmske umetnosti, kritike in teorije. Prvi letnik prinaša poglobljen vpogled v estetiko filma (Urša Menart), politični dokumentarni film (Ciril Oberstar), avtorski film (Petra Meterc) in žanrski film (Stojan Pelko). Vrhunec praznovanja bo potekal oktobra, ko bomo izdali in predstavili posebno jubilejno številko Ekрана ter gostili Jesensko filmsko šolo. Mednarodni simpozij filmske teorije, ki bo ob tej priložnosti posvečen filmski kritiki, bo potekal pod naslovom *Od besed k podobam in nazaj*.

Če bi z nami radi delili tudi vaše spomine na Ekran, najlepše vabljeni, da se oglasite, oziroma nam pišite na info@ekran.si. Praznujmo skupaj! ■